

Lenka Vojnová
Vývoj postav otce a matky v autofikci *Drisse Chraïbiho*
FFUK Praha 2014
Oponentský posudek diplomové práce

Autorka se ve své práci sepsané pod vedením doc. Jamka zabývá románovou tvorbou marockého spisovatele francouzského jazyka Drisse Chraïbiho. Jakkoli by se mohlo zdát, že vymezení tématu, formulovaného jako vývoj postav otce a matky, se jeví jako nadměru úzké, při pročitání práce, jakož i z elementární znalosti tradic magrebské kultury se toto téma ukazuje jako zcela zásadní pro pochopení tzv. „východní kultury“, jak jsou důsledně označovány hodnoty magrebského světa (byť se Maroko nalézá na západ od Evropy).

Lenka Vojnová přesvědčivě ukazuje, že pro tento civilizační model je fungování rodiny určující. Celá její práce se odvíjí od tohoto patriarchálního modelu, který vede, viděno evropskýma očima, k ztročení ženy, a tudíž také národa, tj. celé společnosti a dokonce k apatii a přímo k souhlasu s vlastním ztročením (s.48). Z analýzy rodinných vztahů Chraïbi postupně dospívá k velmi ostré, později umírněné kritice „muslimské vzejména v jižní evropské větvi (mám na mysli představu Boha otce vševědoucího a koncepci „bohabojné“ víry). Autorka se o tom zmiňuje na s.17.

Od rodiny se tak autorka dostává k podnětné analýze strachu a svobody, jež je formou oproštění se od strachu a dotýká se koloniálního dědictví a obecně evropského individualismu a přijetí odpovědnosti za vlastní osud.

V této souvislosti se klade otázka, zda spisovatelovo přijetí řeči kolonizátora, o které píše autorka např. na s.73, může skutečně osvobodovat. Tento paradox by podle mého názoru bylo podnětné více rozvést. Tentýž (zdánlivý?) paradox se vztahuje k uchylování se k matce a k dětství: jde o osvobození nebo o únik? Patrně o obojí. Všechny tyto závěry a souvislosti Lenka Vojnová pojmenovává ve zdařilé syntéze v závěru práce (s.72 násl.).

Ve své práci autorka prokazuje poměrně širokou obeznámenost s filozofickými souvislostmi (citováni jsou Sartre, Heidegger, Camus aj.). Rovněž je hodná ocenění jazyková úroveň autorčina psaného projevu, který jednoznačně vyčleňuje tuto práci z běžného stylistického úhru většiny diplomových prací.

Některé formulační neobratnosti a chyby se přece jen vyskytly, ale spíše zřídka (jsou vyznačeny v textu). Uvádím namátkou některé nedokonalosti:

- s.10 „ranější práce“
uvádění citací jako spíše na „dokreslení“ závěrů, než jako východiska další analýzy (platí obecně)
- občas nepřesný překlad (émotion – pocit?, s 23)
- s.33 ma fois
- hromadění instrumentálů („se svou původem francouzskou ženou“, s.39, 53
- „une large sourire“ s.43
- Nagib nebo Naguib? (s.52)

Chybné skloňování zájmena jenž („problém, jež sužoval Francii“, s.56)
Těchto a jiných neobratností se v textu vyskytuje relativně málo.

Považuji práci Lenky Vojnové za kvalitní, místy brilantní. Doporučuji ji k obhajobě
a navrhuji hodnocení výborně.

Doc. Aleš Pohorský
oponent